

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY 6026 23/02

Nr 2812.

Kl. 42 h 10.

Optische Anstalt C. P. Goerz Aktiengesellschaft
(Berlin - Friedenau, Niemcy).

Luneta panoramowa.

Zgłoszono 15 grudnia 1920 r.

Udzielono 9 września 1925 r.

Pierwszeństwo: 13 lipca 1914 r. (Austria).

Niniejszy wynalazek dotyczy panoramowej lunety z dwoma kątomierzami. Stosownie do wynalazku, obydwa kątomierze są umieszczone jeden nad drugim na pokrywie stałej próżnej osi, przez co zostaje zapewniona zupełna zgodność optycznej osi instrumentu i osi obrotowej obydwóch kątomierzy. Próżna oś służy jednocześnie, jako zewnętrzna oprawa łożyska dla urządzenia, poruszającego wydźwigany pryzmat lunety panoramowej. Dolną część oprawy łożyska używa się jako tulei do kierowniczego walca wydźwiganego pryzmatu.

Załączony rysunek przedstawia przykład wykonania wynalazku:

fig. 1 przedstawia przekrój osiowy z częściowym widokiem,

fig. 2 — widok boczny.

Szczegół 1 przedstawia górną część lunety z wierzchnim pryzmatem 2 i szkłem zabezpieczającym od deszczu 3; 4 — wydźwigający się pryzmat; 5 — obiektyw, 6 — dolny pryzmat, 7 — krzyż nitkowy, 8 — okular. Górny pryzmat 2 może się obracać około osi poziomej za pośrednictwem uchwytnego guzika 9 przy pomocy urządzenia ślimakowego 10, względnie 13 są to koła ślimakowe; 11 względnie 14 — ślimak i 12 względnie 15 — koła z podziałkami górnego, względnie dolnego kątomierza do oznaczenia obrotu górnej części lunety dookoła osi prostopadłej. 16 i 17 przedstawiają guziki, poruszające ślimakowe wały 11 i 14. Przy używanych lunetach armatnich górny kątomierz służy do poprawki położenia armaty, a dolny kątomierz do poprawki bocznego kąta.

S Z pokrywą przyrządu łączy się ściśle oś próżna 18. Na niej jest umieszczone koło ślimakowe 13, a nad nim koło ślimakowe 10. Oś próżna 18 ma kształt walca. Niższe koło ślimakowe 13 jest podparte przy pomocy piasty 19 zapomocą przedłużenia próżnej osi 18 i dźwiga piastę 20 wyższego koła ślimakowego 10, połączonego z górną częścią lunety 1. Pochwa 21 zaopatrzona w wieniec ząbaty 22 jest położona wewnątrz próżnej osi 18 i łączy się z górną częścią lunety 1 zapomocą np. ześrubowania. Oś próżna 18 jest również zaopatrzona w wieniec ząbaty 23. Stożek ząbaty 24 łączy się z wydźwigającym się pryzmatem 4, biegnie między wieńcami ząbatymi 22, 23, i zapomocą przedłużenia 25 jest wprowadzony do osi próżnej 18 i nią jest podparty. Piasta 19 dolnego koła ślimakowego 13 jest tak przedłużona do góry, że z jednej strony tworzy okrywę górnego koła ślimakowego 10, a z drugiej strony łożysko ślimaka 11, tak, że górna część lunety przy pomocy górnego kątomierza może się obracać oddzielnie. Przy działaniu dolnego kątomierza może się również obracać, pozostawiając na miejscu nastawienie górnego kątomierza. Jeżeli oś optyczna przyrządu nie zbiega się dokładnie z osią geometryczną obrotu kątomierzy to występują ciągle błędy w mierzeniu zmieniającej się wielkości i ostrość rysunku zmniejsza się. Dzięki umieszczeniu obydwóch kątomierzy i właściwego cylindra na jednej wspólnej części zabezpiecza się trwałe utrzymanie zgodności osi już po jednorazowym uregulowaniu. Umieszczenie przyrządów, poruszających wydźwigany pryzmat, na tej samej części przyczynia się do dalszego powiększenia dokładności w mierzeniu. Oś próżna może być również u-

kształtowana w formie stożka. Urządzenie może być również zastosowane z korzyścią przy innego rodzaju optycznych przyrządach, zawierających więcej urządzeń do mierzenia i ruchomych optycznych części, których osie optyczne muszą się stale zgadzać z geometrycznymi osiami obrotu przyrządów do mierzenia przy każdym nastawieniu.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Luneta panoramowa z dwoma kątomierzami, znamienna tem, że części poruszające obydwie kątomierze są umieszczone obracalnie jedna nad drugą na płaszczy osi próżnej ściśle z pokrywą przyrządu.

2. Luneta panoramowa według zastrz. 1, znamienna tem, że osie próżne pokryw przyrządu, unoszące części, poruszające obydwie kątomierze, służą jednocześnie, jako zewnętrzna oprawa łożyska dla urządzenia, poruszającego wydźwigany pryzmat.

3. Luneta panoramowa według zastrz. 1, znamienna tem, że oś próżna tworzy walec, a piasta (20) wierzchniego koła ślimakowego (10), połączonego z górną częścią pryzmatu, jest podparta przy pomocy piasty (19) dolnego koła ślimakowego (13).

4. Luneta panoramowa według zastrz. 1, znamienna tem, że piasta dolnego koła ślimakowego (13) posiada przedłużenie, tworzące okrywę dla górnego ślimaka (11), który w niej jest umieszczony.

Optische Anstalt C. P. Goerz
Aktiengesellschaft.
Zastępca: M. Kryzan,
rzecznik patentowy.

